

før Finansudvalget tog Stilling til Sagen, ønskede at udtale, at han, hvis Ordningen blev godkendt, havde i Sindet at udnævne mig til Leder af denne Arbejdsdrift. Jeg ønsker udtrykkelig at udtale dette her i Tinget, saa at den daværende Minister ikke kan mistænkes for ganske paa egen Haand at have villet tildele en Partifælle eller et Medlem af det Parti, til hvilket han støttede sig, en interessant Stilling. Det vil maaske være rigtigt, at jeg, da enkelte omkring i Landet har interesseret sig for dette Spørgsmaal, tillige berører, hvad Indtægten af denne Stilling kan være. Det ligger i Sagens Natur, at denne Virksomhed som andre maa have sine Børnesygdomme, maa have sin Tid til at komme i Gang, og at derfor Indtægten, der bestaar i Tantieme, indtil videre maa blive meget lille. Jeg kan her oplyse, at Indtægten som Følge af, at jeg for egen Regning holder en Stedfortræder i Kontoret for Fængselvæsenets Arbejdsdrift og har en Række andre med Stillingen følgende Udgifter, den første Tid — jeg kan vistnok sige i det første Par Aar — for mig neppe bliver Plus, men Minus. Det glæder mig at kunne sige, at Finansudvalget billigede den Ordning, der var foreslaaet, og at den derefter blev udført paa den Maade, at der under 7. Marts 1913 er udstedt en kongelig Anordning, hvorefter Arbejdsdriften i Straffeanstalterne ordnes saaledes, at Staten selv beskæftiger Fangerne med Fremstilling og Reparation af Genstande til Statens eget Brug, hvorfor samtlige Ministerier og de under dem sorterende Afdelinger og Institutioner bør sætte sig i Forbindelse med Justitsministeriets Kontor for Arbejdsdriften.

Planen gaar altsaa i første Række ud paa, at Statens Straffefanger skal arbejde med Fremstilling af Genstande, som Staten selv behøver. Selvfølgelig er det umuligt straks at gennemføre denne Ordning fuldt ud; der maa være en Overgangsperiode, i hvilken man i anden Række beskæftiger Fangerne paa anden Maade, det være sig efter det Entreprenørsystem, som jeg omtalte for lidt siden, eller efter det saakaldte Kontraktsystem. De Forhold, der vil vanskeliggøre Gennemførelsen af den foreliggende Plan i dens fulde Udstrækning, er af forskellig Art. Jeg skal bl. a. nævne, at der i Straffeanstalterne findes en Del mindre begavede Individier, som ikke kan sættes til at udføre vigtigt Arbejde, men] maa give saakaldte Sinkearbejder, Arbejder af allertarveligste Art.

Jeg skal endvidere pege paa, at en Del af Statens Institutioner hidtil har været nødte til at opretholde Værksteder, saaledes f. Eks. under Tøjhusafdelingen, Orlogsværftet og Munderingsdepotet. Selvfølgelig kan man ikke tænke, og tænker ikke et Øjeblik paa at gøre Arbejderne paa disse Værksteder brødløse. Overgangen maa her ske med den største Hensynsfuldhed overfor det bestaaende. Endelig skal jeg nævne, at en Del af de Entreprenører, der hidtil har beskæftiget Fangerne, er Folk, som gennem en Menneskealder har indrettet deres Virksomhed paa dette Samarbejde med Justitsministeriet. Det vilde være lidet hensynsfuldt, om man pludselig satte disse Firmaer Stolen for Døren. Ogsaa i dette Forhold maa der selvfølgelig etableres en rimelig Overgangstid.

Vi er imidlertid allerede nu saa vidt, at i Nyborg henimod 100 Fanger er beskæftigede efter den Plan, om hvilken jeg nu har talt, idet de syer Uniformer og Huer, laver Udrustningsgenstande som Brødpøser etc., Lædertøj til Hæren, Børster og Fodtøj til de forskellige Statsforvaltninger, ligeledes Tryksager o. l., ligesom Fangerne har været beskæftigede paa den Jord, der hører til Fængslet. Man har selvfølgelig allerede nu fremstillet en Del Landbrugsprodukter, som kan anvendes i Fængsler, Hospitaler o. s. fr. Kun i Nødsfald, naar de Hensyn, jeg har talt om for lidt siden, har gjort sig gældende, har man været nødt til at gribe til andre Arbejder, til saadanne, hvis Produkter ikke kan anvendes af Staten. Foruden at man nu i Nyborg er i fuld Gang med dette Arbejde, har man allerede tilrettelagt Overgangen til det nye System i de andre Straffeanstalter, idet Kontrakterne opsiges, saa at der kan hidføres en ny Ordning, hvorved man successivt gaar over til Statsdrift ogsaa i disse Anstalter. Det glæder mig at kunne sige, at alt tæner saare godt. Medens det af de Udtalelser, der foreligger, kan ses, at man fra de andre Ministeriers Side tidligere har stillet sig uvillig til Overgangen til det nye System, har jeg som Leder af Arbejdsdriften hos de fortrinlige Embedsmænd, der i en Del af de andre Ministerier tager Bestemmelse om Fremstilling og Indkøb af Forbrugsgenstande til Staten, fundet den største Forstaaelse af Forholdene og mødt den største Imødekommen. Jeg tror derfor at turde sige, at det nye Arbejdsystem, naar først man kommer ud over de Børnesygdomme, der selvfølgelig nok vil ramme denne som enhver anden Ny-